

TÜRK KADASRAL SİSTEMİNİN İHRACI

Ahmet ALTUN

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Tapu ve Kadastro Uzmanı

aaltun@tkgm.gov.tr

ÖZET

Ülkelerin gelişmesinde büyük bir önem arz eden ve arazi yönetiminin temelini oluşturan kadastro faaliyetleri Ülkemizde Osmanlıyla başlayıp Cumhuriyet döneminde devam ederek günümüze kadar gelmiştir. Taşınmaz mülkiyetinin korunması, harita yapımı ve kadastro alanında Ülkemiz;“*Türk kamu yönetiminde stratejik bir öneme sahip olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü özelinde*” uluslararası standartta bir kamu ve özel sektör tecrübesine sahiptir.

Çalışmanın içeriğinde harita ve kadastro faaliyetlerindeki Türkiye tecrübesinin yurtdışına nasıl ve hangi araçlarla ihraç edileceği üzerine bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kadastro, Kadastro İhracı, Kalkınma, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Türkiye İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı, Kadastral Hizmetler Ofisi.

ABSTRACT

Cadastre activities that propose a great role in the development of countries and form a sound basis for the land arrangement, extant to present starting from ottoman empire and proceeding through the Republican era. Protection of immovable property, mapping and in the field of cadastre, our country has a private and state sector experiment. In the content of this Study , it will be informed how the experiment of turkey on cadastre and mapping activities will be exported to overseas

Key words: Cadaste, Cadastre Export, Development, Cadastral Services Office, General Directorate Of Land Registry And Cadastre, Turkish Cooperation and Coordination Agency.

1.GİRİŞ

Türkiye son on yılda yaşadığı değişim ve ekonomik gelişim sayesinde uluslararası alanda yapıcı ve uzlaşmacı bir aktör olarak yerini alırken, kamu ve özel sektörde sahip olduğu idari ve teknik alandaki birikimlerini Dünya ülkeleri ile paylaşma çabasıdır.

Türkiye'nin gelecek hedeflerine uygun olarak dışa açılımda önemli katkı sağlayacak ve farkındalık yaratacak sektörlerden biri de "Harita- Kadastro" sektörüdür.

Dünyada, şuan itibariyle Dünya Bankası'na aktif olarak yürütülen kadastro projelerinin ekonomik büyüklüğü 2.900 milyar dolardır.ⁱ

Türk harita sektörü; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne uluslararası ihale tekniklerine uygun olarak yürütülen Türkiye Kadastrounun Bitirilmesi Projesinde ve Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi uygulamalarında ve diğer projelerde başarılı bir performans sergilemiş olup dünyada devam eden kadastral hizmet yapım işlerinde görev almaya hazır hale gelmiştir. Bu çalışmayla Türkiye'nin dışa açılıma ve ekonomik kalkınmasına yeni bir enstrüman olarak Türk kadastral sisteminin ihracını ekleyerek katkıda bulunmayı hedeflemekteyiz.

Çalışmanın ikinci bölümünde kadastro ortaya çıkışı ve ekonomik kalkınmadaki rolü ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün temel yapısı, yürüttüğü projeler ve Türkiye kadastrounun mevcut durumu işlenmiştir. Dördüncü bölümde Türkiye'nin dış politikası aracılığıyla TİKA'nın organizasyon yapısı ve projeleri irdelenmiştir. Beşinci bölümde Türk kadastral sisteminin yurtdışına ihracı proje taslağı gösterilmiştir. Son olarak sonuç kısmında ise çalışmanın önemli sonuçları belirtilmiştir.

2. KADASTRONUN ORTAYA ÇIKIŞI VE EKONOMİK KALKINMADAKİ ROLÜ

Tarihin akışı içerisinde insanlığın yerleşik hayata geçişi ve toprağın insan yaşamındaki önemi doğrultusunda oluşan gelişmeler, toprak mülkiyetine sahiplenme düşüncesini ve ihtiyacını doğurmuştur.

Taşınmaz mal, ekonomik ve toplumsal yaşamda, tarihin her dönemi için en önemli unsur olmuş ve onun bu özelliği, toprak insan ilişkilerine hukuki boyutta bir düzenleme getirilmesini, toplumsal barış ve sosyal düzenin sağlanması bakımından zorunlu kılmıştır. Bu gereklilik ise bir kamu hizmeti olan kadastro ihtiyacını doğurmuştur.

Kadastro kavramı, toprağın ve toprağın üzerindeki varlıkların kayıt altına alınmasında ve mülkiyet sahipliğinin oluşmasında çok önemli bir unsurdur.

Kadastro; taşınmaz malların geometrik ve hukuki durumlarını tespit etmek suretiyle Türk Medeni Kanununun öngördüğü tapu sicilinin oluşumunu sağlayan hukuki ve teknik bir işlemdirⁱⁱ

Kadastro, bir ülkede yaşayan insanlar için mal emniyeti ve bunu Devlet güvencesi ile koruma olduğu kadar, toprağa dayalı bütün üretim faaliyetleri ve, kamuya hizmet verecek alanların temininde birinci derece rolü olan bir hizmet üretim sektörüdür. Kadastro ürettiği bilgiler, vatandaşların taşınmazlarla ilgili sorunlarına çözüm getirirken, Devlet hizmetlerinin yürütülmesinde temel altyapıyı oluşturur ve Devletin bütçesine de maddi katkılar sağlar.ⁱⁱⁱ

Tapu- kadastro ve harita bilgileri olmadan, toprağa getirilen projelendirme faaliyetlerinin hiç birisini başarmak mümkün değildir.

2.1 Kadastro ve Ekonomik Kalkınmadaki Rolü

21.yüzyılı yaşadığımız günümüzde küreselleşme, kentleşme, teknolojik ilerlemeler, sürdürülebilir kalkınma gibi etmenler toprağı, toprağın kullanımını, kaydını ve dolaşımını daha da önemli kılmaktadır.

Tüm ülkelerin hedefinde sürdürülebilir kalkınma arayışları önemli bir yer tutmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmelerinin temel bileşenlerinden bir tanesini, arazi ve mülkiyet kavramları ve bunların etkin yönetimi oluşturmaktadır.

Günümüzde kadastroya artık sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir bileşeni olarak bakılmaktadır.

a. Anayasa Mahkemesi Yaklaşımı

T.C. Anayasa Mahkemesi de, Türkiye’de taşınmaz malları, kalkınma etkinliklerinde göz önünde bulundurulması gereken önemli bir girdi olarak değerlendirmektedir. Konu ile ilgili olarak, 08.02.1973 gün ve Esas No: 1972/52, Karar No:1973/5 sayılı kararında, aşağıdaki görüşü ortaya koymuştur.^{iv}

- ✓ Kadastro gayrimenkul servet plasmanlarının en emin koruyucusudur.
- ✓ Ülkede büyük ölçüde taşınmaz mal serveti vardır. Medeni Kanunumuz, taşınmaz mallar karşılık gösterilerek tedavülü düzenlemiştir. Kredi sisteminin temeli ise kadastrodur.
- ✓ Kadastro ile oluşturulacak tapu sicilleri yardımı ile, Taşınmaz mallara değişim kabiliyetini ve ekonomik işlevlerini kazandırmak mümkün olur.”
- ✓ Ülkede uygulanan birçok vergi kadastral verilere dayanmaktadır. Bina, arazi ve bunlara ek vergiler, kazanç vergileri vb. hep taşınmaz malın gelirin dayanmaktadır. Bir gelir vergisinin, kadastro tamamlanmamış bir ülkede başarı ile uygulanması çok zordur.

Yine Anayasa Mahkemesi Türkiye kadastrounu;

- ✓ Ülke çağdaş kimliğinin bir simgesi,
- ✓ Taşınmaz yüzölçümlerinin kesin ve gerçek tanımı,
- ✓ İmarın ve mekâna ilişkin düzenlemelerin ilk koşulu,
- ✓ Arazi ıslahının tek aracı,
- ✓ Taşınmazların vergilendirilmesinde devletin dayandığı büyük kuvvet,
- ✓ Ulusal dayanışmayı bozan etkenleri ortadan kaldıran toplumsal bir varlık,
- ✓ Taşınmazlarla ilgili yatırımların en güvenli koruyucusudur.

b. Hernando De Soto Yaklaşımı

Dünyada Kadastro ve Kalkınma arasındaki ilişkiyi anlatan birçok görüş, kitap, çalışma yer almaktadır. Bunlardan biride Perulu, Nobel Ödüllü ekonomist Hernando De Soto,dur.DeSoto“**Sermayenin Sırrı**” adlı kitabında; Genel olarak, Batı ülkelerinin Doğu ülkelerine göre ekonomik açıdan kalkınmış olduğunu bunun ilahi bir yazğı olmadığını ve her ülkenin zengin olabileceğini ifade etmektedir.

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications
TÜRK KADASTRAL SİSTEMİNİN İHRACI
Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition
Istanbul, Turkey, 20 –25 April 2015.

Gelişmiş ülkelerle gelişmemiş Üçüncü Dünya Ülkeleri arasındaki ekonomik gelişmişlik farkını, "mülkiyet sistemi" ile açıklayan Hernando De Soto, gelişmekte olan ülke ekonomileri için tek çıkış yolunun yoksulların elindeki kayıt dışı mülkiyetin sisteme kazandırılması olduğunu öne sürmektedir.

De Soto'ya göre, her ülke gelişebilir, her toplum zengin olabilir. Bunun için ilk yapılması gereken, gayrimenkul mülkiyetini hukuki tanıma ve koruma altına almak ve iktisadi süreçlere dahil etmektir. Zira, sermayenin olmadığı ülke yoktur. Her ülke sermaye üstünde oturur. Ama kimi ülkeler bu sermayeyi kullanır ve zenginliğe ulaşırken, kimi ülkeler varlık içinde yokluk çeker.

Örneğin evler tapulu olmayan araziler üzerine kurulmuştur. Bu varlıklar, üzerindeki hakların yeterince belgelenmiş olmamasından dolayı, kolaylıkla sermayeye tahvil edilememekte, kredi almak için ipotek edilememekte ve bir yatırım aracı olarak kullanılamamaktadır.^v

3. TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KURUMSAL YAPISI VE TÜRKİYE KADASTROSUNUN MEVCUT DURUMU

Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olarak faaliyet yürüten TKGM'nin taşra teşkilatı; 22 bölge müdürlüğü, 81 kadastro müdürlüğü ve 957 tapu sicil müdürlüğünden oluşmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 167 yıllık Birikim ve tecrübesiyle Türkiye genelinde kadastro hizmetlerini 81 Kadastro Müdürlüğü ile gerçekleştirmektedir.

Ülkemizde Kadastro hizmetleri, Türk Medeni Kanununun öngördüğü tapu sicilini kurmak ve mekânsal bilgi sisteminin alt yapısını oluşturmak amacıyla;

- ✓ Tesis kadastrusunun yapımı,
- ✓ Kadastro yenileme ve güncelleme,
- ✓ 2/b alanlarının kadastrosu ve güncellenmesi,
- ✓ Orman kadastrosu,
- ✓ Tespit harici bırakılan yerlerin kadastrosu,
- ✓ Afet kadastrosu,
- ✓ Taşınmazların vergiye esas değerlerinin belirlenmesi,
- ✓ Tescile konu her türlü harita ve planların kontrolü ile arşivlenmesi

hizmetlerini kapsamaktadır.

Yurdumuzda kadastro faaliyetlerine ilk kez, "5 Şubat 1912 (1328) , Konya ilinin Çumra ilçe merkezi ile köylerinde başlamış ve günümüze kadar gelmiştir.

Söz konusu çalışmalar Kadastro Müdürlükleri tarafından yerine getirilmekteydi.

2003 yılından itibaren henüz kadastrosu yapılmamış yerlerin özel sektörden hizmet satın alınması suretiyle kadastro çalışmalarının bitirilmesi hedeflenmiş ve "*Tesis Kadastrusunun Tamamlanması Projesi*" uygulamaya konulmuştur.

Proje kapsamında; çalışma metodunun değiştirilerek özel sektörden hizmet satın alınması yoluna gidilmiş ve **12979** birimin kadastro çalışmaları tamamlanarak sonuç bilgileri vatandaşlarımızın kullanımına sunulmuştur.

Tesis Kadastrusunun Tamamlanması Projesi" sonucu sayısal formatta, bilgi sistemlerine uygun daha kaliteli ve verimli sonuçlar elde edilerek kısa bir zaman diliminde Türkiye kadastrusunun **% 99.4'ü** bitirilmiştir

Ülkemizde anayasayla güvence altına alınan ormanlarının tescil edilmesini sağlamak amacıyla yapılan orman kadastro çalışmaları yürütmekteyiz.

2005 yılında, verilen yetkiyle tesis kadastro yapılmakta olan birimlerde orman kadastro çalışmaları Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaya başlanmıştır.

2005 yılından bu güne kadar yaklaşık **80.283.945 bin km2** orman alanının kadastro tamamlanmıştır.

Bu defa 2013 yılında verilen yetki ile de kadastro veya tapulaması tamamlanan çalışma alanlarında orman kadastro çalışmalarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yapılması öngörülmüş ve çalışmalara başlanılmıştır.

Bu kapsamda 2015 yılında 81 İlde 5527 birimde **1.933.128** hektarlık alanda orman kadastro yapmayı planlamaktayız.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde,31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybeden yerler olarak tanımlanan 2/ b kadastro çalışmaları kapsamında yaklaşık **750.000** taşınmazın 2/b kadastro yapılmıştır.

Eski teknolojiye göre üretildikleri için günümüz ihtiyaçlarına cevap vermeyen veya teknik sebeplerle yetersizlikleri görülen kadastro haritalarının yenilenerek yeniden üretilmesini, ilk tesis kadastro sırasında yapılan teknik hataların düzeltilmesini ve sayısallaştırılmasını kapsayan yenileme çalışmaları Ülke genelinde devam etmektedir.

Bugüne kadar Genel Bütçeden ve Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi kapsamında Dünya Bankası kaynaklarından yaklaşık 6.037.575 parselin ihalesi gerçekleştirilerek 3.700.000 parselin yenileme çalışmaları tamamlanmıştır.^{vi}

4. TÜRKİYE İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI VE PROJELERİ

Uluslararası alanda başta Türk dilinin konuşulduğu ülkeler olmak üzere gelişmekte olan ülkelere teknik yardım sağlamak amacıyla “Türk Teknik Yardım Kuruluşu” *kimliği* ile TİKA, 1992 yılında kurulmuştur.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı bugün 38 işbirliği ortağı ülkede 39 Program Koordinasyon Ofisi ile faaliyet göstermektedir.

90’lı yılların başında Orta Asya ile faaliyetlerine başlayan TİKA’nın Balkanlar, Ortadoğu ve Kuzey Afrika, Güney Kafkasya, Güney Asya ve Orta Asya ülkeleriyle mevcut güçlü ilişkilerini pekiştirdiğini hızla değişen dünyada Türkiye’nin daha önce iletişime geçmediği Sahra altı Afrika, Latin Amerika ve Asya-Pasifika bölgelerine yönelik açılımlar gerçekleştirerek somut işbirliğine dayalı yakın ilişkiler inşa etmeye çalışmaktadır.

TİKA bugün Türk dış politikasının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Yardımlar ülkemizin Prestijini artırıp güçlü ülke algısını olumlu etkilemektedir.

TİKA Projelerinin Değerlendirilmesi

Dünyada yaşanan hızlı ve çok yönlü değişimler ülkelerde yeni ihtiyaçlar doğurmuş buda TİKA projelerinde dönüşüme neden olarak yeni arayışları beraberinde getirmiştir. TİKA bir yandan ekonomik ve ticari alanda yeni işbirliği imkânlarını araştırmakta ve gelişmekte olan ülkelere yönelik teknik yardımların çeşitliliğini artırmaya çalışmaktadır.

2010 yılı harcamalarının bölgesel dağılımına baktığımızda göre Kafkasya ve Merkez Asya % 36,18’lik payla ilk sırada yer almış olup Balkanlar ve Doğu Avrupa’nın, % 32,88’lik payla TİKA kaynaklarının ağırlıklı olarak değerlendirildiği ikinci bölge olmuştur. Söz konusu

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications

TÜRK KADASTRAL SİSTEMİNİN İHRACI

Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition
Istanbul, Turkey, 20 –25 April 2015.

bölgeyi, % 23,31'lik payla Orta Doğu takip etmiştir. TİKA tarafından Afrika kıtasına verilen yardımların, genele oranı ise % 8,86 dolayında seyretmiştir.^{vii}

2013 yılına gelindiğinde TİKA Proje sayılarının dağılımına bakıldığında; ülkemizin Afrika ülkeleriyle olan ilişkilerinin gelişmesine paralel olarak proje yoğunluğu da bu bölgede oluşmuştur. İkinci sırada Asya Bölgesi, üçüncü sırada ise Balkanlar gelmektedir.^{viii}

2010 yılında en çok yardım alan ülkelere baktığımızda sırasıyla Afganistan, Makedonya, Lübnan yer almıştır. Aynı sıralamaya 2013 yılı için baktığımızda sıralamanın Filistin, Tunus ve Somali olarak değişmiştir.^{ix}

Bu durum bize TİKA yardımlarının Türk dış politikasının önceliklerine, dünyada yaşanan gelişmelere ve değişimlere göre şekil aldığını göstermektedir.

Öte yandan, Türkiye'nin yaptığı resmi kalkınma yardımlarına baktığımızda, OECD tarafından açıklanan son verilere göre, 2013 yılında 3,3 milyar dolara ulaştığımızı görüyoruz.

TİKA kaynaklarının kullanımına baktığımızda %80'inden fazlası sağlık, su, eğitim, idari-sivil altyapılarda kullanılmaktadır. Yine TİKA projelerini sektörel bazda incelediğimizde TİKA sosyal alt yapılar ve hizmetler, ekonomik alt yapılar ve hizmetler, üretim sektöründe faaliyet göstermektedir.

Harita- Kadastro" sektörünün TİKA projelerinin genel konseptinde belirleyici olarak yer almadığını görmekteyiz.

7. TASLAK PROJE DÖKÜMANI

PROJENİN ADI:

Türk Kadastral Sisteminin İhracı Projesi

PROJENİN UYGULAMA BÖLGESİ:

Orta Asya, Güneydoğu Avrupa, Afrika, Latin Amerika

PROJENİN UYGULANACAĞI ÜLKELER:

Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Bosna-Hersek, Gürcistan, Arnavutluk, Moldova, *Romanya*, Makedonya, Kosova, Bosna Hersek, Slovenya, Arnavutluk, Moğolistan, Güney Afrika, Nijerya Angola, Kenya, Gana, Etiyopya, Tanzanya, Nijerya, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Kenya, Libya, Bangladeş, Sudan, Afganistan, Gine, Mozambik, Kamerun, Burkina Faso ,Kongo, Angola, Brezilya, Arjantin, Jamaika, Meksika, Şili, Kolombiya

PROJE SEKTÖRÜ:

Harita ve Kadastro Sektörü.

PROJE KONUSU:

Kadastral Hizmetler Ofisi(Proje kapsamında kurulması öngörülen ofis), aracılığıyla hedef ülkelerde Harita ve Kadastro Yapımı.

PROJE SÜRESİ :

5 Yıl

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications

TÜRK KADASRAL SİSTEMİNİN İHRACI

Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition

Istanbul, Turkey, 20 -25 April 2015.

PROJENİN AMACI:

Kısa Vadeli Amacı:

Hedef ülkeler ile Harita ve Kadastro Sektörü alanında işbirliğinin başlatılarak Türkiye'nin Harita ve Kadastro yapımı alanındaki potansiyelinin karşı ülke mercileri tarafından tanınmasının sağlanması.

Uzun Vadeli Amacı:

Türk harita ve Kadastro sektörü özellikle son yıllarda yabancı finansmanla yürütülen projeler sonucu kazanılan uluslararası ihalelere katılım deneyimleri ve iş deneyim belgeleri ile dışa açılacak duruma gelmiştir.

Özellikle Orta Asya, Balkanlar, Avrasya, Kafkasya, Afrika, Latin Amerika gibi coğrafyalarda harita ve kadastro hizmetleri henüz tam oluşmamıştır. Bu bölgelere Türk kadastral sisteminin ihracı ülkemiz adına önemli bir fırsat teşkil etmektedir.

Projenin hayata geçmesiyle Ülkemizin etkinliğinin ve kamuoyundaki algısı daha güçlü şekilde hissedilecek ve tarihi, kültürel bağlarımız olan soydaşlarımız ve diğer halklarla mevcut gönül bağımızın güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Projenin başka bir amacı kalkınma yolunda ve geçiş dönemindeki ülkelerin kadastrsal sistemlerinin altyapısını oluşturarak kalkınmalarına yardımcı olmaktır.

PROJENİN GEREKÇELERİ:

İç Gerekçeler

- ✓ Ülkemiz son 10 yılda yaşadığı değişim ve ekonomik gelişim sayesinde uluslararası alanda yapıcı ve uzlaşmacı bir aktör olarak yerini alırken Dünya Ülkeleriyle ekonomik, ticari ve siyasi alanda daima yeni işbirliği imkânlarını araştırmaktadır.
- ✓ Türkiye'nin gelecek hedeflerine uygun olarak dışa açılımda önemli katkı sağlayacak ve farkındalık yaratacak sektörlerden biri de "Harita- Kadastro" sektörüdür.
- ✓ Ülkemiz Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü paralelinde harita yapımı ve kadastro alanında uluslararası standartta bir kamu ve özel sektör tecrübesine sahip olup çok önemli ve uzmanlık gerektiren Tapu Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS)Projesi,Mekânsal Gayrimenkul Sistemi (MEGSİS)Projesi,Tapu Arşiv Bilgi Sistemi (TARBİS) Projesi, Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi (TKMP),TUSAGA-Aktif(Cors-TR)Projesi,Harita Bilgi Bankası Projesi (HBB),Sürekli Kurumsal Gelişim Projesi (SKGP),Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Projesi (TUCBS),Tesis Kadastrounun Tamamlanması Projesi,Yabancıların Taşınmaz Edinimi ve Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi,2/B Kadastro ve Orman Kadastrounun Bitilmesi Projesi,KKTC Kadastro Yenileme Projesi gibi projeleri yürütmekte ve sonuçlandırmaktadır.

Dış Gerekçeler

- ✓ Günümüzde kadastro artık sürdürülebilir kalkınmanın bir bileşeni olarak görülmektedir. Tüm ülkelerin hedefinde sürdürülebilir kalkınma arayışları önemli bir yer tutmaktadır. Bu hedefe ulaşabilmelerinin temel unsurlarından bir tanesi kadastro paralelinde, arazi ve mülkiyet kavramları ve bunların etkin yönetimi oluşturmaktadır.

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications

TÜRK KADASTRAL SİSTEMİNİN İHRACI

Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition
Istanbul, Turkey, 20 -25 April 2015.

- ✓ Dünyadaki reform süreçlerine bakıldığında, Ülkelerin kadastro verilerinin güncel hale getirilerek parsel tabanlı mekânsal bilgi sistemlerinin gerekli kıldığı sayısal formatta yeniledikleri görülmektedir.
- ✓ Özellikle Orta Asya, Balkanlar, Avrasya, Kafkasya, Afrika, Latin Amerika, gibi coğrafyalarda harita ve kadastro hizmetleri henüz tam oluşmamıştır.
- ✓ Dünyada, şuan itibariyle Dünya Bankasınca aktif olarak yürütülen kadastro projelerinin ekonomik büyüklüğü 2.900 milyar dolardır.

PROJENİN YÜRÜTÜLMESİ:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kadastral Hizmetler Ofisi(Proje kapsamında kurulması öngörülen ofis), Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve TİKA ve tarafından ortaklaşa yürütülecektir.

PROJENİN PARAMETRELERİ:

Teknik yardım alan Ülkeler ile

- ✓ Kadastro Yapımı
- ✓ Kadastro Yenileme Çalışması
- ✓ Sayısal Kadastral Harita Üretimi
- ✓ Arazi Toplulaştırma
- ✓ Taşınmaz Değerleme
- ✓ Coğrafi Bilgi Sistemleri Kurulumu

Alanlarında işbirliğinin yürütülmesidir.

Bu proje ile **Teknik** yardım alan Ülkelerde;

- ✓ Ekonomik kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun azaltılması,
- ✓ Vergi gelirlerinin artırılması,
- ✓ Düzenli kentleşmenin sağlanması,
- ✓ Yatırım ortamının iyileştirilmesi,
- ✓ Uluslararası standartta işleyen bir Arazi Kayıt Sistemi'nin oluşturulması,
- ✓ E-devlet, mekânsal bilgi sistemlerinin altlığının oluşturulması,
- ✓ Kamusal hizmetlerinin toprak ve mülkiyetle ilgili yasal altyapısının oluşturulması (kırsal ve kentsel kalkınma, yol, baraj, sulama, kamulaştırma, arazi düzenlemeleri v.b.)
- ✓ Tarımsal verimliliğin artırılması, hedeflenmektedir.

PROJE KURGUSU

- ✓ Ülkemizin “Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesinde” gösterdiği üstün performans sebebiyle Dünya Bankası nezdinde kredibilitesi çok yüksektir. Bu kredibiliteden yararlanmak ve ülkemize katma değer sağlamak ve bu sektörde dünyada yer almak için, *Kurulacak olan Kadastral Hizmetler Ofisi aracılığıyla Dünya Bankasının başka ülkelerde yürütmüş olduğu kadastroyla ilgili ihalelere veya Dünya Bankasından bağımsız kadastro ihalelerine girecektir. İhaleyi kazanması halinde özel sektöre ihale edecektir.*

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications
TÜRK KADASTRAL SİSTEMİNİN İHRACI
Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition
Istanbul, Turkey, 20 -25 April 2015.

PROJENİN HAYATA GEÇEBİLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

- ✓ *Dünya Bankasının mevzuatı incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Dünya Bankası ihale şartlarına göre açılan kadastro ihalelerine hukuken girme imkanı yoktur. Söz konusu ihalelere girebilmek için Sermayesinin tamamı devlete ait olan, tüzel kişiliğe ve faaliyetlerinde özerkliğe sahip, sorumluluğu sermayesi ile sınırlı İktisadi Devlet Teşekkülü niteliğinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ilgili "Kadastral Hizmetler Ofisi"nin kurulması öngörülmektedir.*
- ✓ *Harita- Kadastro" sektörünün TİKA projelerinin genel konseptinde belirleyici olarak yer almadığını görüyoruz. Öncelikle Türkiye İşbirliği ve Kalkınma Ajansı'na TİKA Projelerine yeni bir enstrüman olarak Türk Kadastral Sisteminin İhracının bir politika olarak benimsenmesi ve "Harita- Kadastro" sektörünün TİKA projelerinin genel konseptinde belirleyici bir enstrüman olarak yer alması gerekmektedir.*
- ✓ *TİKA'nın faaliyette bulunduğu coğrafyada kadastronun önemini ve kalkınmadaki rolünü anlatıcı girişimlerde bulunarak ilgili ülke kamuoylarının dikkatini konu üzerine çekmek için gerekli faaliyetlerde bulunarak teknik yardım alan ülkeye proje önerisi olarak sunulmalıdır.*
- ✓ *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve TİKA arasında karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği protokolü gerçekleştirilmelidir.*
- ✓ *Türk kadastral sisteminin ihracı konulu harita sektörüyle geniş katılımlı Çalıştaylar düzenlenmelidir.*

SONUÇ:

Bu çalışmaya kadastronun ekonomik kalkınmadaki rolü anlatılarak başlanılmıştır. Daha sonra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün kurumsal yapısı ve yürüttüğü projeler incelenmiş ve gelinen noktada Türkiye kadastronunun mevcut durumu anlatılmıştır.

Yine çalışmada Türkiye'nin dış politika aracı olan TİKA'nın temel yapısı, görevleri ve yürüttüğü projeler incelenmiştir.

Ülkemizin harita ve kadastro yapımındaki köklü tarihsel kamu ve özel sektör tecrübesinin yurtdışına ihracının nasıl ve hangi araçlarla paylaşılacağı üzerine bir tasarım yapılmaya çalışılmış ve taslak proje hazırlanmıştır.

Günümüzde dünyada sürdürülebilir kalkınmanın bir bileşeni kabul edilen Türkiye'nin gelecek hedeflerine uygun olarak dışa açılımda önemli katkı sağlayacak ve farkındalık yaratacak sektörlerden biri olan "Harita- Kadastro" sektörüdür.

Türk harita ve Kadastro sektörü özellikle son yıllarda yabancı finansmanla yürütülen projeler sonucu kazanılan uluslararası ihalelere katılım deneyimleri ve iş deneyim belgeleri ile dışa açılacak duruma gelmiştir.

Özellikle Orta Asya, Balkanlar, Avrasya, Kafkasya, Afrika, Latin Amerika gibi coğrafyalarda harita ve kadastro hizmetleri henüz tam oluşmamıştır. Bu bölgelere Türk kadastral sisteminin ihracı ülkemiz adına önemli bir fırsat teşkil etmektedir.

TS 3.3 - Economy in Cadastre, Private Sectors & LIHKAPs' Applications

TÜRK KADASTRAL SİSTEMİNİN İHRACI

Ahmet ALTUN

WCS-CE - The World Cadastre Summit, Congress & Exhibition
Istanbul, Turkey, 20 -25 April 2015.

Projenin hayata geçebilmesi için Sermayesinin tamamı devlete ait olan, tüzel kişiliğe ve faaliyetlerinde özerkliğe sahip, sorumluluğu sermayesi ile sınırlı İktisadi Devlet Teşekkülü niteliğinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ilgili "*Kadastral Hizmetler Ofisi*"nin kurulması öngörülmüştür.

Yine Projenin verimli bir şekilde uygulanabilmesi için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve TİKA arasında karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği protokolünün hayata geçirilerek *Harita-Kadastro*" sektörünün TİKA projelerinin genel konseptinde belirleyici bir enstrüman olarak yer alması sağlanmalıdır.

Sonuç olarak Projenin hayata geçmesiyle Ülkemizin etkinliğinin ve kamuoyundaki algısı daha güçlü şekilde hissedilecek ve tarihi, kültürel bağlarımız olan soydaşlarımız ve diğer halklarla mevcut gönül bağımızın güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Yine Bu projenin hayata geçirilmesi, Türkiye ekonomisine döviz girdisi sağlayarak dış açıkların giderilmesine, işsizliğin azaltılmasına, ödemeler bilançosunun iyileştirilmesine önemli bir katkı sunacaktır.

KAYNAKÇA

(1)<http://www.worldbank.org/> erişim tarihi (26.03.2015)

(2)<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/> erişim tarihi 26.03.2015

(3)Çete, M. "Türkiye için bir arazi idare sistemi yaklaşımı Doktora Tezi", KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon

(4)<http://www.anayasa.gov.tr/Kararlar/Kararlar Bilgi Bankası/> erişim tarihi (26.03.2015)

(5)De Soto H., 2005 Sermayenin Sırrı (Thy My stery of. Capital). Çeviren: Murat AYGEN, Liman Kitapları: 5, Ankara

(6)<http://www.tkgm.gov.tr/tr> erişim tarihi (26.03.2015)

(7)<http://store.tika.gov.tr/yayinlar/faaliyet-raporlari/faaliyet-raporu-2010.pdf> erişim tarihi (26.03.2014)

(8)<http://www.tika.gov.tr/yayinlar/faaliyet-raporlari/23> erişim tarihi (26.03.2015)

(9) İbit
